

**LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRO PIRMININKO TARNYBA
UŽSIENIO LIETUVIŲ REIKALŲ KOORDINAVIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2012 m. balandžio 20 d. Nr. 9-98

Vilnius

Posėdžio pirmininkas – Andrius Kubilius, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, komisijos pirmininkas

Posėdžio sekretoriai – Venckaitis, Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento Ryšių su bendruomenėmis ir informavimo skyriaus vyresnysis specialistas.

Dalyvavo:

Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos nariai:

Audronius Ažubalis, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras, komisijos pirmininko pavaduotojas;

Regina Narušienė, Pasaulio lietuvių bendruomenės (toliau – PLB) pirmininkė, komisijos pirmininko pavaduotoja;

Vida Bandis, PLB atstovė Lietuvoje;

Jūratė Caspersen, PLB valdybos narė;

Arvydas Daunoravičius, Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos (toliau – URM) Užsienio lietuvių departamento direktorius;

Arūnas Gelūnas, Lietuvos Respublikos kultūros ministras;

Dalia Henke, PLB valdybos narė;

Petras Maksimavičius, PLB valdybos narys;

Renata Retkutė, PLB valdybos narė;

Klemensas Rimšelis, Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius;

Gintaras Steponavičius, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras.

Kviestieji asmenys:

Deividas Matulionis, Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kancleris;

Gintaras Steponas Vyšniauskas, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų viceministras;

Arūnas Kazlauskas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos kancleris;

Ramojus Kraujalis, Lietuvos vyriausiasis archyvaras;

Kristina Pakonytė, URM Užsienio lietuvių departamento Globalios Lietuvos skyriaus vedėja;

Algimantas Misevičius, URM Užsienio lietuvių departamento Ryšių su bendruomenėmis ir informavimo skyriaus vedėjas;

Ona Šaltytė, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Programų skyriaus vedėja;

Nomeda Poderienė, Ministro Pirmininko tarnybos Komunikacijos departamento Spaudos ir komunikacijos skyriaus patarėja;
Kęstas Pikūnas, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (toliau – PLJS) pirmininkas.

Darbotvarkė:

1. Dėl Maironio metų valstybinės programos, visuomeninių iniciatyvų.
2. Dėl užsienio lietuvių neformaliojo švietimo koordinavimo srities teisių ir pareigų perdavimo Švietimo ir mokslo ministerijai.
3. Dėl S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-mečio paminėjimo.
4. Dėl Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo.
5. Dėl „Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimo 2012“ pristatymo.

1. SVARSTYTA: Maironio metų valstybinė programa, visuomeninės iniciatyvos.

A. Gelūnas pristatė Maironio 150-ųjų gimimo metinių minėjimo priemonių planą. J. Caspersen apgailestavo, kad pasaulio lietuvių planuojami renginiai nėra įrašyti į bendrą programą, pasiūlė ją papildyti užsienio lietuvių organizuojamais renginiais. Ji taip pat pristatė PLB XIV Seimo metu ruošiamą minėjimą MAIRONIUI, kuris pristatys Maironio pėdsakus užsienio valstybėse.

D. Henkė atkreipė dėmesį, kad pagal dabar galiojančią tvarką užsienio lietuvių bendruomenės negali teikti Kultūros ministerijai prašymų dėl finansinės paramos projektams, skirtiems išsaugoti lietuvišką paveldą užsienyje. D. Matulionis paragino tokią galimybę Kultūros ministerijos tvarkoje numatyti, A. Gelūnas tam pritarė ir akcentavo, kad įgyvendinant kultūros projektus svarbu bendradarbiauti, pritraukti užsienio ir verslo lėšas, suvienyti išteklius, taip pat pažymėjo, kad tokie teisiniai aktai jau yra ruošiami. Šiuo metu prioritetas teikiamas tremtinių kapavietėms, bet taip pat svarbu aprašyti paveldą, skaitmeninti jo objektus, tačiau finansiniai ištekliai yra riboti.

R. Narušienė teigė, jog išsaugoti užsienyje esančias lietuviškas bažnyčias būtų galima, jeigu jos teisiškai būtų traktuojamos kaip Lietuvos misijos. Kalbant apie lietuvišką paveldą užsienyje, svarbu pripažinti, kad tai ne tik bendruomenės, bet ir Lietuvos paveldas. JAV esantis lietuviško paveldo sąrašas jau sudarytas.

NUTARTA. Maironio metų valstybinę programą papildyti užsienio lietuvių bendruomenių organizuojamais renginiais.

2. SVARSTYTA: Užsienio lietuvių neformaliojo švietimo koordinavimo srities teisių ir pareigų perdavimas Švietimo ir mokslo ministerijai.

A. Ažubalis informavo, jog URM neprieštaruja PLB pasiūlymui užsienio lietuvių neformaliojo švietimo koordinavimo srities teises ir pareigas perduoti Švietimo ir mokslo ministerijai. Ministras vylėsi, kad, prieš teikdama pasiūlymą užsienio lietuvių neformaliojo švietimo koordinavimą perduoti ŠMM, PLB

valdyba šį klausimą aptarė tiek su kraštų lietuvių bendruomenėmis, tiek su pačiomis lituanistinėmis mokyklomis. Ministro Pirmininko tarnyboje vykusio pasitarimo metu buvo nutarta užsienio lietuvių neformaliojo lituanistinio švietimo klausimų kuravimą ŠMM perduoti nuo 2013 m. sausio 1 d., ir ŠMM buvo pavesta parengti atitinkamų teisės aktų pakeitimų projektus. Ministras akcentavo, jog svarbu reikiamus teisės aktus dėl neformaliojo švietimo kuravimo perdavimo priimti kuo skubiau, kol neįsibėgėjo 2013 m. biudžeto planavimas, nes priešingu atveju liks neaišku, kuri ministerija turi planuoti lėšas šios funkcijos vykdymui.

G. Steponavičius pritarė užsienio lietuvių neformaliojo švietimo koordinavimo perdavimui ŠMM. Tai leis šiam tikslui panaudoti ir europines lėšas, kuriomis disponuoja ŠMM, efektyviau teikti metodinę pagalbą, o ruošiant vadovėlius, bus įtraukiami ir geriausi užsienio lietuvių mokytojai. Šią funkciją perėmus ŠMM, jai vykdyti turės būti numatyti papildomi finansiniai asignavimai. Ministras G. Steponavičius pažymėjo, kad ŠMM neprašo perduoti iš URM etatų perimtai funkcijai vykdyti ir ji bus vykdoma išnaudojant vidinius ŠMM resursus. Ministras pažymėjo, jog metodine pagalba ŠMM rūpinasi ir dabar. Ateityje daugiau mokymo priemonių lituanistinėms mokykloms bus prieinama virtualioje erdvėje. G. Steponavičius patvirtino, kad ŠMM bus pasirengusi perimti koordinavimą nuo 2013 m. sausio 1 d. tiek juridškai, tiek turinio prasme. ŠMM ministras taip pat kvietė URM tęsti bendradarbiavimą ir po funkcijos perėmimo.

J. Caspersen išsakė pritarimą šiam perdavimui ir pabrėžė, kad neformalus švietimas yra labai svarbi užsienio lietuvių vaikų ugdymo sritis ir šią veiklą turi kuruoti švietimo specialistai. Nors URM Užsienio lietuvių departamentas per praėjusius beveik pusterčių metų formaliai ir atliko kuravimo funkcijas, sistemingos veiklos ir „know-how“ kūrimo šioje srityje nebuvo. Taip pat nebuvo paruoštas joks veiklos priemonių planas nei 2011 m., nei 2012-iems.

A. Ažubalis pastebėjo, kad visą šį laikotarpį, apie kurį kalba J. Caspersen, URM glaudžiai bendradarbiavo su lituanistinėmis mokyklomis užsienyje, siuntė į jas lietuvių kalbos, etnokultūros ir muzikos mokytojus, rengė mokytojų kvalifikacijos tobulinimo seminarus, aprūpino lituanistines mokyklas mokymo ir ugdymo priemonėmis ir metodine medžiaga, rengė įvairius konkursus, rėmė lituanistinių mokyklų projektinę veiklą ir kt. Visa ši veikla yra numatyta kasmet ruošiamuose Užsienio lietuvių departamento, o kartu ir URM metiniuose strateginės veiklos planuose.

A. Daunoravičius atkreipė dėmesį į tai, kad prieš kelerius metus PLB Švietimo tarybai buvo siūloma atnaujinti lituanistinių mokyklų veiklos nuostatus, kurie palengvintų šių mokyklų veiklos organizavimą. Tačiau PLB Švietimo taryba atmetė siūlomą nuostatų redakciją, o naujos nepasiūlė.

D. Matulionis pažymėjo, jog neformaliojo švietimo koordinavimo perdavimą reikia užfiksuoti gegužės pradžioje įvyksiančiame Vyriausybės pasitarime protokoliniu sprendimu ir juo įpareigoti abi ministerijas persikirstyti 2013 m. finansinius asignavimus ir atitinkamai pakeisti ministerijų nuostatus.

A. Kubilius pritarė D. Matulionio pasiūlymui ir nurodė, kad šį Vyriausybės protokolinį sprendimą reikia priimti artimiausiu laiku.

R. Narušienė ir J. Caspersen išsakė pritarimą minėtiems pasiūlymams ir akcentavo lėšų persikirstymo ir naujų etatų sukūrimo svarbą.

NUTARTA:

1. 2012 m. gegužės mėn. priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolinią sprendimą dėl užsienio lietuvių neformaliojo švietimo koordinavimo srities teisių ir pareigų perdavimo Švietimo ir mokslo ministerijai nuo 2013 m. sausio 1 d.

2. Šiuo protokoliniu sprendimu pavesti ŠMM ir URM pakeisti ministerijų nuostatus ir atitinkamai suplanuoti 2013 m. biudžeto asignavimus.

3. SVARSTYTA: S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-mečio paminėjimo klausimai.

D. Matulionis informavo apie 2013 m. numatomus renginius S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-mečiui paminėti, prašė PLB pateikti savo pasiūlymus, ypač dėl renginių JAV, Lenkijoje ir kitose valstybėse.

R. Narušienė informavo, kad JAV yra įkurtas komitetas, kuris pradeda rengti S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-ųjų metinių minėjimo programą ir pažadėjo pateikti informaciją apie numatomus renginius užsienio valstybėse.

Buvo pritarta pasiūlymui greta kitų renginių užsienio lietuvių bendruomenėse surengti filmo (DVD formatu) apie S. Dariaų ir S. Girėną peržiūras.

NUTARTA. Skatinti užsienio lietuvių bendruomenes įsitraukti į S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-ųjų metinių minėjimo renginius.

4. SVARSTYTA: Pasaulio lietuvių bendruomenės XIV Seimo klausimai.

R. Narušienė informavo apie Pasaulio lietuvių bendruomenės XIV Seimą, įvyksiantį Vilniuje 2012 m. rugpjūčio 7–10 d., kurio metu bus siekiama sukurti PLB tolimesnės veiklos viziją, misiją, numatyti ateities veiklos gaires.

PLB valdybos pirmininkė taip pat teigė, jog, kalbant apie lietuvių bendruomenes, nėra tikslinga Lietuvos valdžios institucijoms kurti ir finansuoti atskirus specializuotus profesionalų tinklus, institucijas ar organizacijas užsienio lietuvių bendruomenių kraštuose, nes tokiu būdu ardomos esamos bendruomenės. Kiekvienas lietuvių bendruomenės kraštas turi kurti savo tinklus ir institucijas.

V. Bandis padėkojo URM už finansinę paramą PLB Seimui.

A. Kubilius paragino pagal galimybes padėti PLB Seimui.

NUTARTA. Pakviesti ministerijas iš joms skirtų asignavimų pagal galimybes prisidėti organizuojant užsienio lietuvių organizacijų renginius.

5. SVARSTYTA: „Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimo 2012“ pristatymo klausimai.

K. Pikūnas pristatė Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimą, vyksiantį Lietuvoje 2012 m. liepos 12–15 d. Jame laukiama apie 3000 dalyvių ir 150 pranešėjų, vyks daug kultūrinių renginių. Jaunimo susitikimas sudarys keturios teminės dalys: verslas, mokslas, kultūra ir politika. Numatoma, kad ateityje tokie susitikimai vyks kas dveji metai.

R. Narušienė pasakė, kad šis jaunimo susitikimas rengiamas be PLB žinios ir pritarimo, todėl PLB nėra už jį atsakinga. Ji akcentavo, jog ta aplinkybė, kad jaunimo susitikimas vyksta liepos mėnesį, o PLB Seimas rugpjūčio mėnesį, gali sumažinti PLB Seimo dalyvių skaičių.

Komisijos pirmininkas

Andrius Kubilius

Komisijos pirmininko pavaduotojas

Audronius Ažubalis

Komisijos pirmininko pavaduotoja

Regina Narušienė